

ПРОБЛЕМАТИКА КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ОСНОВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ

Семенюк Іван Ярославович

*здобувач кафедри загальної теорії держави і права
Львівського державного університету внутрішніх справ*

Конституцією України передбачено основні права та свободи людини і громадянина, які є основними цінностями суспільства та держави. Відновлення та захист таких порушених цінностей покладено на адвокатуру. Таким чином, актуальність порушеного питання полягає у конкретизації діяльності адвокатів, як одне із джерел конкретизації конституційного права.

Як зазначає відомий український адвокат С. Ф. Сафулько, для вільного суспільства благом є те, що його “громадяни можуть безперешкодно прагнути до власних цілей, а тому значення правил полягає у тому, що всі вони негативні, в тому розумінні, що забороняють, а не встановлюють певні види дій, щоб захистити ті галузі діяльності людини, в яких кожна людина вільна діяти за власним вибором” [2, с.96].

Акцентуючи увагу на конституційному статусі адвоката, вчений Тацій Л. В. пише, що “правове положення адвоката – це встановлена законом та іншими нормативно-правовими актами сукупність прав, обов’язків та відповідальності адвоката, правових обмежень, гарантій реалізації прав та виконання його обов’язків щодо забезпечення права на захист та надання правової допомоги, засади його матеріального забезпечення та соціального захисту” [3, с.10].

Як зазначає вчена О. Поклонська, “державна є основним джерелом права, забезпечує його функціонування. З другого боку, без права держава не може реалізувати свої управлінські та організаційні функції” [1, с.128]. З огляду на вплив права на політику держави, адвокатура здійснює і вплив на відносини останньої з суспільством, визначає межі її внутрішньої політики, є засобом здійснення її зовнішньої політики та головним регулятором між гілками влади. Погоджуючись із автором, ми вбачаємо потребу у відображенні на законодавчому рівні питання відокремлення інституту адвокатури від приналежності до органів виконавчої влади, в даному випадку це Кабінет Міністрів України. Обґрунтовуючи дану позицію, можна наголосити на

обов'язковій фактичній участі в керівництві адвокатурою лише адвокатів, які повинні обирати склад керівництва цього інституту, зокрема і вирішення питань щодо відповідальності адвокатів. Це повинно бути закріплено, перш за все, на конституційному рівні нормативних актів.

Аналізуючи становище інституту адвокатури в сьогоденному суспільстві, відомий український адвокат С. Сафулько наголосив на передбачуваності основного закону держави щодо зобов'язання адвокатів забезпечувати право на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших органах. Адвокат зосереджує увагу на тому, що “реально цього немає, оскільки крім адвокатури цим займається хто хоче. Сфера застосування адвокатури Конституцією обмежена, як видно, захистом від обвинувачення і правовою допомогою в судах та інших державних органах” [2, с.136].

Ми вбачаємо потребу конкретизації в діючому праві питання належності вступу в статус захисника виключно адвокатів, оскільки передбачений законодавцем “інший фахівець в галузі права” не віднаходить жодного логічного наукового та практичного підтвердження.

Проблематичність порушеного питання постає у відсутності конкретизації повноважень адвоката, оскільки інші фахівці в галузі права не наділені навіть правом надавати відповідні запити, що виключає будь-яке правове обґрунтування відповідності закономірного представництва інтересів особи як в судах, так і в інших державних та недержавних установах. Наведені проблематичні питання порушеної дискусії є підставою для ускладнення процесу побудови правової держави, що у випадку передбачення цього у законодавстві значним чином полегшить доступ і до правосуддя.

Одними з найголовніших пріоритетів є розбудова незалежної, демократичної української адвокатури, впровадження адвокатського самоврядування, законодавче забезпечення належного функціонування адвокатури, високого професійного рівня правової допомоги, беззаперечного дотримання професійних прав адвокатів.

Список використаних джерел

1. Поклонська О. Співвідношення влади і права / О. Поклонська // Право України. – 2010. – № 4. – с. 128-132.
2. Сафулько С. Ф. Українська адвокатура: в очікування вчорашнього дня / С.Ф. Сафулько // Право України. – 2010. – № 3. – с. 133-139.
3. Тацій Л. В. Юридична природа адвокатури в системі захисту прав і свобод людина і громадянина: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. “Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень” / Л. В. Тацій. – Харківський національний університет внутрішніх справ, Харків, 2008. – 29 с.